

נתוני היארעות סרטן המעי הגס והחלחולת

- בשנת 2020, אובחנו בישראל 2,787 מקרים חדשים של סרטן חודרני של המעי הגס והחלחולת. מתוכם, 74% אובחנו עם סרטן חודרני של המעי הגס ו-26% אובחנו עם סרטן חודרני של החלחולת. 52% מכלל המקרים בשנת 2020 היו בקרב גברים (86% בקרב גברים יהודים ו-14% בקרב גברים ערבים) ו-48% בקרב נשים (89% בקרב נשים יהודיות ו-11% בקרב נשים ערביות).
- סרטן המעי הגס והחלחולת מאובחן בעיקר בגיל המבוגר בכלל האוכלוסייה כאשר שיעורי ההיארעות עולים מאוד החל מגיל 50 בשני המינים, והם גבוהים ביותר בקבוצות הגיל 75 ומעלה.
- בעשור וחצי האחרונים, חלה ירידה שנתית מובהקת של כ-4% בהיארעות סרטן המעי הגס והחלחולת בקרב נשים וגברים.
- בין השנים 2000-2020, חלה ירידה מובהקת בהיארעות הסרטן בקבוצת היעד לבדיקת הסינון (גילאים 50-74) כאשר בקרב יהודים (גברים ונשים) הירידה חלה במשך כל התקופה. בקרב ערבים (גברים ונשים) חלה ירידה של כ-3% (משנת 2008 ושנת 2007, בהתאמה).

תמותה והישרדות מהמחלה

- בשנת 2020 נפטרו 1,208 אנשים בישראל מסרטן המעי הגס והחלחולת, מחציתם גברים ורובם המוחלט (91%) יהודים.
- עיקר התמותה הייתה בגיל המבוגר והשיעורים הגבוהים ביותר היו בקבוצת הגיל 75 ומעלה.
- בין השנים 1996-2020, חלה ירידה מובהקת בשיעורי התמותה מסרטן המעי הגס והחלחולת בקרב יהודים (נשים וגברים) ובקרב ערבים (נשים וגברים) שיעורי התמותה נותרו יציבים.
- שיעורי ההישרדות היחסית לחמש שנים נמוכים באוכלוסייה הערבית בהשוואה לאוכלוסייה היהודית. עם זאת, חל שיפור בהישרדות היחסית בקרב חולי סרטן המעי הגס והחלחולת לאורך השנים, במיוחד בקבוצות הגיל היעודיות לביצוע בדיקות סינון בשתי קבוצות האוכלוסייה.

בהשוואה בינלאומית, שיעור התמותה בישראל בעקבות סרטן המעי הגס והחלחולת זהה למוצע העולמי (9 נפטרים ל-100,000 תושבים), למרות שהיארעות סרטן המעי הגס בישראל (21.9 אנשים ל-100,000) גבוהה מעט מעל הממוצע העולמי (19.5 ל-100,000).

פרופ' ליטל קינן בוקר, מנהלת המרכז הלאומי לבקרת מחלות במשרד הבריאות "סרטן המעי הגס והחלחולת הוא המחלה הממאירה השנייה בשכיחותה בישראל. גורמי הסיכון העיקריים למחלה הם גיל, היסטוריה משפחתית של המחלה, אורח חיים לא בריא ועוד.

החל משנת 2005 פועלת התוכנית הלאומית לגילוי מוקדם של סרטן המעי הגס והחלחולת ביוזמת משרד הבריאות והאגודה למלחמה בסרטן. חשוב שאנשים בגילאים 50-74 יבצעו בדיקת דם סמוי בצואה אחת לשנה, ובמידה והבדיקה חיובית לבצע גם בדיקת קולונוסקופיה. אנשים שנמצאים בסיכון גבוה, חשוב שיבצעו בדיקת קולונוסקופיה בתדירות שתקבע לפי סוג הסיכון, לאחר התייעצות עם הרופא המטפל, כאשר ביצוע הבדיקה משמעותו שיפור ההישרדות והצלת חיים."